

Palágyi Lajos:
PÓSA LAJOS

A gyermekköltészet Pósa bácsiját, Pósa Lajost először a 80-as években láttam Szegeden, ahová Pap Zoltán csalt le látogatóba. Ugyancsak Pap Zoltán kívánságára kerestük fel Pósat, ki egy parányi udvari szobában lakott – ágyon és asztalkán kívül csak egy szék volt ott. Nagy szegénységben élt Pósa, – még akkor csak felnőttek számára írta verseit s még nem emelték a kisdedek lantosává. Széles, vastag ember volt, sötét hajú, mély öblös hangú.

„Tente, baba, tente, – a szemedet hunyrd be, aludj ingó-ringó, pici rózsabimbó”... ezzel s még egy nagy csomó gyerekverssel közkedveltséget vívott ki magának, tömegesen adta ki a babuskák számára írott könyveit, gyermeklapot is szerkesztett, s bejutott minden kisdédóvóba, elemi iskolába és népoktatási tantervbe. De olykor-olykor még felnőttek számára is adott ki magyaros, népies hangú köteteket s az írók közt is népszerű maradt – különösen a „Pósa-asztal” révén, ahova egy időben egész Bohémia eljárt kedélyes iddogálásra. Én csak egyszer vetődtem oda, bár jószívvel voltam Pósa iránt s ő is szívelt engem. Akkoriban mondtam, hogy voltaképp csak kétféle író van hazánkban, – olyan, aki a *csészt* (feketekávét) és olyan, aki a *poharat* (bort) kedveli. Én a csésze-típusból való voltam.

Évekkel utóbb megint Szegeden láttam Pósat, mikor egyszer feleségemmel együtt a városon átutaztunk. Fél napot ott töltöttünk s a Tisza-szállóban laktunk. Véletlenül épp akkor s épp e szálló nagytermében ünnepelte Szeged városa Pósat. A terembe nézve láttuk, hogy a nagy közönség előtt mint áll a költő, kezében egy kis selyempárnával, azon ezüst babérmagányoskoszorúval s nagy lelkesen beszélve, rázza, rázza a párnát s a koszorút. Vele szemben ült édesanyja – fekete kendővel a fején –, s a beszéd végén Pósa a koszorút édesanyja lábai elé rakta. Zúgott a taps s mi is éltettük az öreg poétát, aki élete jutalmát, a nyert koszorút édesanyjának adta. Mert nagyon szerette a jó anyát, a tisztas falusi asszonyt, az egyszerű nép nemes lelkű, szerény gyermekét. Egész könyvet is írt róla s a könyv első oldalán anyja arcképét közölte.

Utóbb Budapesten a Rákóczi-úton és a Kossuth Lajos utcán sétálva találkoztam Pózával és fekete kendős anyjával. Megállított és bemutatott a töpörödött anyóknak. Aztán tovább sétáltam s láttam, hogy Pósa ott a déli korzón sétáló többi író ismerősét is bemutatta anyjának. Büszke volt rá.

Képzelem, mily boldog és büszke lehetett a jó anya, hogy örülhetett fia figyelmének és háládatos érzéseinek. Én olyan meghatónak találtam a képet: az erős nagy férfit, ünnepelt poétát – s a szerény falusi anyókat.

Szegény Pósa bácsi, – ő is eltűnt!

In: Írók sorsa. *Libanon*, 1937/1. 8-9.